

Lausunto

25.8.2020

VN/15366/2020

VN/15366/2020-PLM-7

JAKELU

PLM; Puolustusministeriön näkemyksiä pelastuslain kokonaisuudistuksesta

Sisäministeriö on pyytänyt viitteen mukaisesti puolustushallinnon näkemyksiä pelastuslain kokonaisuudistuksen esiselvityshankkeen valmistelujaostoon *varautuminen poikkeusoloihin ja väestönsuojelu*.

Puolustusministeriö toteaa yleisesti, että voimassaolevan pelastuslain 10 lukua voidaan pitää toimivana ja asianmukaisena.

Puolustusministeriö haluaa kiinnittää erityistä huomiota voimassaolevan pelastuslain 11 lukuun ja sotilaskohteen rajapintaan.

1. Väestönsuoja

Nykyisin Puolustusvoimat ei ole väestönsuojeluorganisaatio, vaan nämä tehtävät kuuluvat pelastustoimelle. Esimerkiksi Geneven yleissopimusten 1 lisäpöytäkirjan (SopS 82/1980) 66 artiklan 4 alakohdassa määriteltyä väestönsuojelun kansainvälistä tunnusta ei voida sijoittaa sotilaskohteeseen.

Voimassaolevan pelastuslain 71 §:n mukaan rakennuksen omistajan on uudisrakentamisen yhteydessä tehtävä rakennukseen tai sen läheisyyteen väestönsuoja, jonka voidaan arvioida suuruudeltaan riittävän rakennuksessa asuvien, pysyvästi työskentelevien tai muutoin oleskelevia henkilöitä varten.

Puolustusministeriö toteaa, että nykymuodossaan säännös ei mahdollista erivapautta väestönsuojan rakentamisveloitteesta puolustustarkoitusta varten rakennettavien uudisrakennusten osalta. Puolustusvoimien uudisrakentamisessa on kyse pääasiassa Puolustusvoimien käytössä olevista, usein maanpuolustuksen kannalta erityissuojattavista kohteista annetun valtioneuvoston asetuksen (676/2017) 2 §:ssä tarkoitetuista kohteista.

Geneven yleissopimusten I lisäpöytäkirjan 52 artiklan mukaan sotilaskohteita ovat ne ”joiden luonne, sijainti, tarkoitus tai käyttö muodostavat tärkeän osan sotilaallisesta toiminnasta ja joiden täydellinen tai osittainen tuhoaminen, haltuunotto tai vaarattomaksi saattaminen merkitsee kulloinkin vallitsevissa olosuhteissa ratkaisevaa sotilaallista hyötyä”. Näin ollen edellisessä kappaleessa tarkoitettujen rakennukset ovat aseellisen selkkauksen aikana kansainvälisen oikeuden mukaan sotilaskohteita.

Väestönsuoja on taas edellä viitatus artiklan mukaan siviilikohde, joka ei saa joutua aseellisen toiminnan kohteeksi. Puolustusministeriö pitää selvänä, että tällaista siviilikohdetta ei voida sijoittaa sotilaskohteeseen.

Puolustusministeriö toteaa, että Puolustusvoimat määrittelee erityissuojattavien sotilaskohteiden rakenteellisen suojauksen (suojarakentaminen) sotilaalliseen uhka-arvioon perustuen. Tämä tarkoittaa usein parempaa rakenteellista suojausta, kuin mitä pelastuslaki ja sen nojalla annetut

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Puolustusministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 31
00131 Helsinki

Eteläinen Makasiinikatu 8 0295 16001
Helsinki +358 295 16001

kirjaamo@defmin.fi
www.defmin.fi

määräykset edellyttävät. Suojarakentamisen vaatimuksina ei kuitenkaan voida käyttää sellaisenaan pelastuslain mukaisia, väestönsuojaa koskevia vaatimuksia.

Puolustusministeriö huomauttaa lisäksi, että Puolustusvoimien kohteisiin rakennetaan usein myös väestönsuoja pelastuslain 71 §:n perusteella, mutta sitä ei edellä tarkoitettuihin perusteluihin voida suunnitella eikä käyttää pelastuslaissa tarkoitettuun väestön suojaamistarkoitukseen.

Puolustusministeriö esittää, että pelastuslaissa huomioitaisiin puolustushallinnolle poikkeamismahdollisuus väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta niiden voimassaolevan pelastuslain 83 §:ssä mainittujen Puolustusvoimien hallinnassa olevien kohteiden osalta, jotka valtakunnan turvallisuuden vuoksi on pidettävä salassa ja joiden valvontatehtävästä Puolustusvoimat on alueen pelastusviranomaiselle ilmoittanut pitävänsä huolta.

Puolustushallinnossa Puolustusvoimat vastaa jo nykyisin näiden kohteiden palotarkastuksesta. Harkintavalta väestönsuojan rakentamisen ja ylläpitämisen osalta olisi puolustusministeriön näkemyksen mukaan toteutettavissa.

2. Väestönsuojan muutos- ja korjaustyöt

Puolustusministeriö kiinnittää huomiota myös voimassaolevan pelastuslain 72 §:ään. Vastaavaa säännösten harkittaessa säännöksessä tulisi huomioida puolustushallinnon mahdollisuus poiketa väestönsuojan kunnostamisvelvollisuudesta muutos- ja korjaustyön yhteydessä nykyisen pelastuslain 83 §:ssä mainittujen kohteiden osalta.

Puolustusministeriö katsoo, että harkintavalta väestönsuojan rakentamisvelvoitteesta poikkeamisesta tulisi olla puolustushallinnossa. Päätös perustuisi siihen, että kyseessä on kohde, jonka paljastuminen saattaa aiheuttaa merkittävää vahinkoa maanpuolustukselle ja sitä koskevien tietojen luovuttamista puolustushallinnon ulkopuolelle tulee rajoittaa.

Lainsäädäntöjohtaja,
hallitusneuvos

Hanna Nordström

Vanhempi hallitussihteeri

Kosti Honkanen

Jakelu Sisäministeriö

Tiedoksi

Asiakirjan sähköinen allekirjoitus
Elektronisk underskrift av dokument
Electronic signature of a document

Asia / Sak / Case:

VN/15366/2020

VN; Sisäministeriön pelastusosaston kuulemispyyntö näkemyksistä pelastuslain uudistamisen esiselvityshankkeen varautumin

Asiakirja / Dokument / Document:

VN/15366/2020-PLM-7

PLM; Puolustusministeriön näkemyksiä pelastuslain kokonaisuudistuksesta

Allekirjoitukset / Underskrifter / Signatures:

Allekirjoittaja Undertecknare Signed by	Allekirjoituspäivämäärä Datum för underskrift Date of signature	Varmenteen myöntäjä Certifikatutfärdare Certificate issued by
Honkanen Kosti 911754717	2020-08-25T16:19:54	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK
Nordström Hanna 911755592	2020-08-25T16:23:13	C=FI, O=Vaestorekisterikeskus CA, OU=Organisaatiovarmenteet, CN=VRK CA for Qualified Certificates - G2\ OK

Sähköinen varmennetieto / Elektronisk certifikatuppgift / Electronic certificate information:

0b219d6c40041d51894055f71d196b628bec241d1f7c899c28896f0c5ff2b345